

"Wszystko dla Boga i Polonii" (1989/90 - 2020)

30 lat stałej pracy duszpasterskiej kapłanów Towarzystwa Chrystusowego w archidiecezji Dijon.

Opieka duszpasterska nad Polakami zamieszkującymi departament 21 Côte d'Or rozpoczęła się z początkiem lat pięćdziesiątych XX wieku. Sprawowali ją Księża Pallotyni : min. w latach 1952-1977 dojeżdżał regularnie Ks. Czesław Wędzioch SAC z Osny w regionie paryskim. Miejscem spotkań Rodaków i celebracji mszy w języku polskim były Dijon, Beaune i Châtillon sur Seine. Następnie w latach 1977-1980 byli to kolejni Pallotyni: Ks. Jan Wroński SAC i Ks. Stanisław Jurkowski SAC. W latach osiemdziesiątych duszpasterstwo polskie na tym terenie zostało powierzone Księdzu Józefowi Nowackiemu ze Zgromadzenia Księży Saletynów, który był proboszczem polskiej Wspólnoty w Le Creusot, w sąsiedniej diecezji Autun. Ks. Nowacki dojeżdżał do Polaków w diecezji Dijon do roku 1987, następnie w latach 1987-1989 tę posługę " z dojazdu" pełnił ówczesny neoprezbiter Ks. Bolesław Francyszyn, pochodzący z Le Creusot.

Pierwszym Chrystusowcem, któremu zlecona została dojazdowa opieka duszpasterska nad Polakami w diecezji Dijon był Ks. Jan Ciągło, mianowany we wrześniu 1989 roku proboszczem polskiej Wspólnoty w Le Creusot (diecezja Autun). Posługę tę pełnił do września 1990 roku.

Z dniem 1 września 1990 roku ordynariusz diecezji Dijon Ksiądz biskup Michel Coloni przyjął na stałe księdza z prowincji francuskiej Towarzystwa Chrystusowego: był nim Ks. Ryszard Oblizajek, którego mianował duszpasterzem polonijnym w diecezji oraz jednocześnie pomocnikiem duszpasterskim w parafii " La Visitation " w Quetigny, znajdującej się na przedmieściach miasta Dijon.

Z przybyciem Księdza Oblizajka TChr, rozpoczęła się nie tylko stała posługa wobec Polaków rozsianych po departamencie Cote d'Or ale również konkretna posługa duszpasterska dla Kościoła lokalnego i francuskich wspólnot parafialnych.

Ksiądz Ryszard Oblizajek TChr zamieszkał w Dijon przy 7 rue Jean Batiste Baudin.

W tym okresie msze dla Polaków w Dijon sprawowane były w kaplicy św. Wincentego a Paulo a następnie w kaplicy szkoły katolickiej św. Elżbiety.

W czasie posługi księdza Oblizajka na zastępstwo wakacyjne przyjeżdżał z Polski Współbrat zakonny Ks. Krzysztof Rytwiński TChr.

W 1995 roku Ksiądz Ryszard Oblizajek TChr został mianowany prowincjałem francusko-hiszpańskiej prowincji Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej i przekazał duszpasterstwo polskie w diecezji swojemu następcy.

Został Nim z dniem 1 września 1995 roku kolejny Chrystusowiec Ksiądz Czesław Margas, który w bardzo krótkim czasie przyjął oprócz posługi wśród Rodaków, nominacje na proboszcza francuskiej parafii w Arc sur Tille. Msza polska w Dijon odprawiana była wówczas przez pewien czas w kaplicy szkoły św. Elżbiety a następnie po negatywnej decyzji dyrekcji szkoły, przez krótki okres w krypcie kościoła Św. Michała, tj. w kaplicy św. Andrzeja.

W roku 1998 na mocy porozumienia z diecezją i z proboszczem parafii Notre Dame w Dijon Księdzem Bernard Latour, Polacy otrzymali "w używanie" na spotkania i niedzielą mszę świętą kaplicę l'Assomption, przylegającą do kościoła Notre Dame. Kaplica ta, nieużywana od lat, wymagała wysprzątania i uporządkowania, czego dokonali Polacy. Ze względu na usytuowanie w centrum miasta, kaplica była blisko dla starszych osób zamieszkałych w mieście i przychodzących na piechotę, ale także dla przybywających autobusem lub innymi środkami lokomocji. Jedynym nierozwiązanym problemem, doskwierającym szczególnie w okresie zimowym był brak ogrzewania.

W kaplicy odprawiana była msza święta, udzielane sakramenty, wystawiane min. jasełka,

ale także świętowano imieniny lub urodziny Członków Wspólnoty.

Polacy pod przewodnictwem księdza kapelana urządzali wspólne spotkania, wyjazdy i pielgrzymki.

W latach 1990-1998 z okazji pomocy, (zastępstwo lub przedświąteczna spowiedź) zapraszani byli do posługi wśród dijonskiej Polonii zakonnicy Współbracia pracujący w sąsiedniej diecezji Autun : Ks. Zygmunt Stefański TChr z Sanvignes les Mines (Les Baudras) i Ks. Jan Ciągło TChr z Le Creusot.

We wrześniu 1998 roku, Ksiądz Czesław Margas TChr, został przeniesiony przez Księdza biskupa Michel Coloni z parafii Arc sur Tille i mianowany współpracownikiem Księdza proboszcza Dominique Garnier w parafii św. Joanny d'Arc w Dijon, pozostając duszpasterzem Polaków. Misję swoją w diecezji pełnił do września 2000 roku, by następnie podjąć prace duszpasterską wśród Polaków w Le Creusot w diecezji Autun.

Z dniem 1 września tegoż roku Ksiądz Biskup ordynariusz mianował do parafii francuskiej św. Joanny d'Arc w Dijon kolejnego kapłana z Towarzystwa Chrystusowego, był nim Ks. Ryszard Fyda, który został jednocześnie mianowany duszpasterzem Polaków w diecezji. Ks. Ryszard w tej niełatwej parafii, będącej kiedyś "laboratorium " różnych duszpasterskich nowinek, w przeciągu sześciu lat współpracował kolejno z trzema zmieniającymi się proboszczami : Ks. Dominique Garnier, Ks. Raoul Mutin i Ks. Côme de Malliard.

Msza święta o godzinie 15,00 dla Wspólnoty polskiej z Dijon i okolicy odprawiana była w dalszym ciągu w kaplicy L'Assomption (Wniebowzięcia). W okresie zimowym, najczęściej od m-ca listopada do końca marca, ze względu na zimno panujące w kaplicy, Wspólnota wraz z jej duszpasterzem przenosiła się do parafii, w której posługiwał.

Na ten czas za zgodą zmieniających się proboszczów kaplica "L'Eau vive" przy parafii św. Joanny d'Arc stawała się miejscem zgromadzeń i niedzielnej mszy dla miejscowej Polonii.

W tym okresie diecezja została podniesiona do rangi archidiecezji i Ksiądz biskup Coloni do rangi arcybiskupa, metropolity dla regionu Burgundii.

W 2004 roku po przyjęciu przez Papieża dymisji Księdza arcybiskupa Michel Coloni, nowym arcybiskupem metropolita został mianowany Ks. Roland Minnerath.

W roku 2006 z dniem 1 września ordynariusz archidiecezji Ksiądz arcybiskup Roland Minnerath mianował Księdza Ryszarda Fydę TChr proboszczem francuskiej parafii św. Pawła w Dijon. W czasie kolejnych lat, jego parafia gościła Polaków na okres zimowy, używając kaplicy i kościoła, a plebania stała się miejscem spotkań Wspólnoty min. Opłatkowych. Ksiądz Ryszard wypełniając posługę proboszcza dokonał w tej parafii wielu potrzebnych remontów i prac, z ważniejszych to : remont plebani, sali parafialnej, wikariatu, etc.

Z woli współbraci kapłanów i nominacji Księdza arcybiskupa pełnił w tym czasie 3 letnią kadencję członka Rady Kapłańskiej archidiecezji, oraz funkcje dziekana dekanatu Dijon południowy wschód.

We wrześniu 2010 roku na prośbę Wydziału pielgrzymkowego, prowadził pielgrzymkę archidiecezji Dijon i Besançon do Polski " Śladami Jana Pawła II".

Kontynuował niedzielne msze święte w języku polskim w kaplicy l'Assomption i duszpasterską opiekę nad Rodakami w diecezji. Niestety, końcem roku 2011 z dniem 1 grudnia, po 13 latach zgodnej współpracy z parafią francuską i kolejnymi proboszczami, (Ks. Bernard Latour, Ks. Pierre Mayol, Ks. Michel Guy,) Wspólnota polska i jej duszpasterz zostali zmuszeni decyzją ówczesnego proboszcza parafii Notre Dame Ks. Didier Gonnaud do opuszczenia kaplicy l'Assomption.

Przeprowadzka miała miejsce końcem listopada tegoż roku, a schronienia Wspólnocie

i własności polskiej udzielił Ks. Fyda duszpasterz Polaków i proboszcz parafii św. Pawła w Dijon, przyjmując Ich z całym "dobytkiem" do siebie, użyczając Im kaplicy i lokalu. Sytuacja ta trwała do 1 października 2012 roku. W tymże roku archidiecezja podjęła decyzję przekazania parafii św. Pawła Księżom Oratorianom i połączenia jej z parafią św. Joanny d'Arc.

Ks. Ryszard Fyda TChr z dniem 1 września po sześciu latach pełnienia funkcji proboszcza, za obopólną zgodą został mianowany przez Księdza Arcybiskupa księdzem współpracownikiem w parafii katedralnej św. Bénigne, a Wspólnota polska otrzymała nowe miejsce na sprawowanie niedzielnej eucharystii, tj. kaplicę św. Józefa Cottolengo przy 63 rue Faubourg Raines w Dijon. Kaplica wraz z zabudowaniami i niewielkim parkingiem należy do parafii katedralnej i w każdą niedzielę katolicy francuscy, mieszkańcy tej dzielnicy, mają swoją mszę o 9,45 a Polacy o godzinie 15 tej. Ta msza w języku polskim gromadzi niewielką grupę Polaków (15-30 osób) ale stwarza okazję do codziennego spotkania z Bogiem i ze sobą nawzajem. Jest także miejscem spotkań i modlitwy dla Polaków przebywających tutaj czasowo na studiach lub do pracy.

Przez te lata, obok stałych i wiernych uczestników niedzielnej eucharystii przybywających nie tylko z Dijon i okolicy, ale z terenu całego departamentu, przewinęły się na tej mszy setki Rodaków. Tutejsza Wspólnota polska ma świadomość bycia nie tylko dla siebie, ale także dla tych, którzy poszukują kontaktu z miejscowymi Polakami i liturgii w języku ojczystym. Tak naprawdę jest to jedyny widoczny przejaw polskiej obecności i aktywności w tym mieście.

W roku 2016, po czterech latach współpracy duszpasterskiej z księdzem proboszczem Dominique Garnier w katedrze St. Bénigne, ksiądz Ryszard został poproszony przez Ks. arcybiskupa Roland Minnerath, do objęcia wielonarodowej parafii Św. Elżbiety od Trójcy Przenajświętszej w Dijon - dzielnica Fontaine d'Ouche i mianowany proboszczem z dniem 1 września. W tym osiedlu, zaliczanym do trudnych, mieszka kilkanaście tysięcy mieszkańców, wśród których jest dużo cudzoziemców (około 50 narodowości), różnych religii, z dużą wspólnotą muzułmanów.

Kościół parafialny wybudowany na początku lat osiemdziesiątych i konsekrowany 21 stycznia 1986 roku jest pierwszym w świecie kościołem, dedykowanym Świętej Elżbiecie od Trójcy Przenajświętszej, młodziutkiej, 26 letniej dijońskiej karmelitanie, kanonizowanej przez papieża Franciszka 16 października w 2016 roku.

Wspólnota parafialna, podobnie jak dzielnica jest bardzo różnorodna.

W kościele spotykają się parafianie różnej narodowości, koloru skóry, różnej kultury i języka. Codzienna i niedzielna msza święta są zawsze mszą międzynarodową ; 1/3 parafian stanowią cudzoziemcy, w większości przybysze z różnych krajów Afryki i Azji. Parafia nie posiada plebani, dlatego od początku jej istnienia kolejni księża proboszczowie mieszkają w bloku HLM, w wynajmowanym mieszkaniu.

W roku 2016 ks. Ryszard został także ponownie wybrany przez kapłanów miasta Dijon do Rady Kapłańskiej archidiecezji na trzyletnią kadencję 2016-2019.

Od roku 2000 z posługą spowiedzi z okazji Świąt zapraszani byli do Wspólnoty polskiej w Dijon Chrystusowcy duszpasterzujący w sąsiedniej diecezji Autun : Ks. Zdzisław Początek TChr i Ks. Tomasz Tobys TChr.

Księża Chrystusowcy pracujący w archidiecezji zaangażowani są od samego początku w Diecezjalne Duszpasterstwo Migrantów. Ksiądz Ryszard Fyda TChr jest aktywnym członkiem tej diecezjalnej instancji od początku swojej misji w Dijon.

Uczestniczy w realizacji wielu projektów duszpasterskich archidiecezji, dekanatów i parafii w których pracuje. Był kapelanem duszpasterstw gimnazjów w parafiach w których posługiwał, prowadził katechizm, przygotowanie do bierzmowania, itd.

Przez prawie dziesięć lat był przewodnikiem duchowym jednej z piętnastu istniejących w archidiecezji Ekip Ruchu Małżeństw Notre Dame.

Duszpasterzując na tutejszym terenie od początku lat dziewięćdziesiątych, Chrystusowcy objęli duszpasterską troską także Rodaków w sąsiedniej archidiecezji Besançon, dojeżdżając do Nich raz w miesiącu około 90km, by służyć kapłańska posługa i odprawić msze święta.

Obecny duszpasterz Polaków z Dijon Ks. Ryszard Fyda TChr podobnie jak jego poprzednicy dojeżdżał tam regularnie przez 12 lat, tj. od 1 września 2000 do lipca 2012 roku. Od tej pory opiekę nad Polonią z Besançon przejęli księża polscy posługujący w tamtejszej archidiecezji.

Na zakończenie warto wspomnieć że Chrystusowcy pracujący w archidiecezji i Wspólnota polska w Dijon korzystali także, okazjonalnie z posługi polskich księży zatrudnionych w archidiecezji (zastępstwo, spowiedź). W latach dziewięćdziesiątych i na początku lat dwu tysięcznych byli to kapłani diecezji kieleckiej, posługujący w parafii Beaune : Ks. Grzegorz Ziarnowski i Jego następca Ks. Mirosław Molenda.

Aktualnie od roku 2014 z taką posługą zapraszany jest Ks. Marek Rajkowski, polski Pallotyn, pomocnik duszpasterski w parafii św. Michała w Dijon.

Składając dziękczynienie za lata posługi Kapłanów Towarzystwa Chrystusowego w Dijon, realizujących swoje powołanie i misję wyrażoną w zawołaniu : " Wszystko dla Boga i Polonii ", prosimy Boga o dalszą opiekę i potrzebne łaski dla tutejszego duszpasterstwa oraz dla Polaków tutaj mieszkających, trwających wiernie przy Bogu, Kościele i polskości.

Ryszard Fyda SChr

18.04. 2020.